

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Înfrânarea Românilor.

— Desmințirea lui Perczel. —

În numărul din urmă am vestit, că ministrul Perczel s'a lăudat în un cerc de cunoscuți, că el „va înfrâna pe Valachii trădători de patrie”. Această veste a adus-o foaia nemțească „Deutsches Volksblatt” dela Viena și au publicat-o apoi ziarele române și prietine nouă Românilor.

Dar' ce se vezi! Ministrului Perczel 'i-a venit nu știu cum aceasta desvélire a planurilor lui secrete și s'a pus pe tăgăduite. Prin biuroul (deregătoria) telegrafic a vestit peste tot locul, la toate foile, chiar și la cele românești, că el n'a zis nici-când acele vorbe, că n'are de gând să prigonească pe Români și să ia măsuri aspre împotriva lor, de oare-ce lupta Românilor s'a domolit și numai foile mai ațîță.

Adecă ministrul a tăgăduit. Dar' s'a cam fript, căci corespondentul din Pesta al foi „Deutsches Volksblatt”, la tăgăduirea ministrului scrie foaei, unde și cum a auzit el aceasta amenințare:

Înainte cu două săptămâni — scrie el — mai mulți deputați liberali erau în birtul „Szikszay” din Pesta și vorbeau despre articolii eșiți în „L'Independance Belge” asupra cauzei române. Unul dintre ei se exprimă, că totuși e revoltător, că „acești Valachi” mai află încă crezământ în străinătate.

La aceasta zise altul: »Lasă-i să strige, în curând ei vor fi înfrânați.

Aci vorbitorul a repetat vorbele lui Perczel, la care ceilalți ziseră, că Perczel de sigur e un om potrivit, ca să înceapă o înfrânare din fundament.

Poate deci Perczel să tăgăduiască, dar' nimenea nu-i crede, cu atât mai mult, căci cu toții știm, că șovinistii în fundul inimii lor dorind doresc a înfrâna pe Români și a-i călca în picioare.

Întrebarea e numai, că pentru-ce Perczel a trebuit să se lapede de aceste vorbe? Răspunsul la aceasta ni-l dă un fapt, care are să se petreacă acum de curând. Știm, că Împăratul și regele nostru a fost la București. Regele României avea datorința să-i întorcă visita și a voit să-l cerceteze astăvară la Ischl (în Austria). Tocmai pe atunci însă erau ape mari și comunicația era întreruptă. Astfel visita dela Ischl a rămas atunci, dar' regele Carol o va face acum la Pesta și adecă în 28 l. c. Aceasta este întem-

plarea, din pricina căreia Perczel să lapedă de vorbele cu înfrânarea Românilor. 'I-a fost rușine sau poate chiar la porunca împăratului nostru a desmințit știrea, ca să nu turbure buna prietinie dintre cei doi monarhi, chiar acum, când ei se întâlnesc la Pesta.

Dar' osteneala lui Perczel cu tăgăduirea e de geabă, căci nimenea nu-l crede, precum am zis. Și cum adecă să-l crează, când poruncile și faptele lui arată că el nouă prigoniri pune la cale și nouă arme făurește împotriva noastră.

Dacă el nu vrea să ne prigonească și sdrobească, să ne răspundă: de ce a fost întemnițat profesorul Dr. Weigand? De ce a înmulțit de nou gendarmeria din Ardeal? De ce în Predeal se deschid numeroase scrisori adresate din România la „persoane suspecte”? Cu ce scop s'au întins mai departe în Ardeal firele telefonice? Pentru-ce se fac mereu procese de ațitare, fără nici un rost și se aruncă în temniță bărbați și tineri de ai nostri? Pentru-ce se prigonesc școalele, așezămintele și foile noastre, precum cetitorii află câteva casuri de aceste și în numărul de față, mai la vale.

Ei, nu sînt toate aceste dovezi, că înfrânarea Românilor să încearcă? Ba da, despre aceasta putem fi încredințați și n'avem decât bine să ne grijim, căci primejdia de sigur ne amenință. Numai cât dl Perczel trebuie să știe, că trecut-au peste capul nostru mai mari furtuni și nu ne-au nimic, nici nu ne-au strivit. Dacă crede dl Perczel, că el va fi harnic de aceasta, se înșală!

Proces de presă contra „Tribunei”.

„Tribuna” va avea în curând un nou proces de presă. Fostul redactor responsabil dl Andrei Baltes, care și acum e în temniță în Cluj, a fost citat la pertractare pe 5 Octombrie n. a. c. pentru articolii publicați în nr. 137 al »Tribunei« din anul trecut despre sângerosul măcel din Mehadica.

Eată ce scrie în privința aceasta »Tribuna«:

Acusat este numai dl Andrei Baltes deși s'au fost luat măsuri pentru aflarea autorilor. Așa se vede însă, că procuratura, care stă la porunca guvernului, nu se interesează atât de autori, cât numai de aceea, ca să dea o nouă lovitură ziarului nostru. Știm chiar, că guvernul 'și-a pus de gând să ne ruineze materialicește. Și vom vedea, că și în

acest proces, care probabil, tot cu osîndă să va sfîrși tribunalul ne va pedepsi cu mare amendă de bani.

Nu e destul, se vede, că la Mehadica oamenii nevinovați au fost împușcați ca niște câni, nu e destul, că cei rămași în viață, răniți și orfani, au mai fost și pedepsiți, acum se caută a ni-se da și nouă o lovitură, pentru-că am cutezat a arăta lumii acest fapt de revoltătoare barbarie.

Nou osândit politic. O nouă jertfă a șovinismului unguresc este învățătorul român din Pintic, George Chiș-Micu, care a fost osândit de tribunalul din Cluj, pentru agitație, la două luni temniță ordinară.

Eată istoricul acestui lucru:

La sfințirea bisericii române greco-cat. din Milașul-mare săvîrșită la 20 Sept. 1894 au fost invitați mai mulți oaspeți, cărora li-s'a dat un prânz.

În decursul prânzului s'au ținut mai multe toast, dintre cari cel din urmă l-a ținut dl George Chiș alias Micu, învățător în Pintic, în onoarea poporului care a lucrat pentru sfântul locaș, laudând preste tot națiunea română.

Aceasta a fost destul, ca protopretorul din Ormenișul-de-Câmpie, care încă a fost de față, să-l arete cu ațitare. În urma acesteia învățătorul a fost de mai multe ori ținut la tribunalul din Cluj, și la judecătoria din Teaca. În 16 Sep. s'a ținut pertractarea la tribunalul din Cluj, fiind dl Micu osândit, deși apărătorul Dr. Stefan Morar a arătat nevinovăția acusatului.

La temniță. Din Blaj se scrie, că zilele acestea a plecat la temnița din Seghedin teologul Ioan Simu, din Ciufud, osândit la 4 luni temniță.

Precum cunoscut este cetitorilor nostri, dl Ioan Simu, teolog în anul al IV-lea, a fost condamnat alătura cu părintele V. Morariu și învățătorul Crucian Simu toți din Ciufud, de tribunalul din Alba-Iulia, pentru-că au întemeiat un cor de țerani în comuna Ciufud, lângă Blaj, și au cântat cu țeranii: *Deșteaptă-te Române.*

Aceasta, dimpreună cu cele de mai sus sînt »ilustrații« bune la tăgăduirea ministrului Perczel, despre care vorbim în articolul din fruntea foaiei.

Congresul național bisericesc. Excelența Sa Metropolitul Miron Romanul, a conchemat congresul național-bisericesc al metropoliei române gr.-or. pe ziua de 1/13 Octombrie c. la 9 oare a. m. la biserica parochială din cetatea Sibiu.

Congresul studenților români.

Studenții dela școlile înalte ale României, în fiecare an în deosebite orașe câte un congres (mare adunare), în care se hotărăsc și pun la cale lucruri privitoare la studenți dar' se ține și câte-o *ședință națională* deosebită, în care se discută cauza națională.

Anul acesta congresul, anume al 18-lea se ține în *Tirgu-Jiului*. Studenții s'au întrunit Sâmbătă, în 18 I. c. și în ziua cea dintâi au trimis presidentului comitetului nostru național *Dr. Ioan Rațiu* o telegramă de salutare, semn, că tinerimea se interesează de cauza națională.

Telegrama e următoarea:

Tirgu-Jiului, 18 Sept. n.

Studentimea universitară română, întrunită în congres la Tirgu-Jiu, salută cu însuflețire pe cel mai aprig luptător în chestiunea națională.

Președintele celui de al
18-lea congres.

La această salutare, dl *Dr. Rațiu* a răspuns pîntr'o telegramă, în care mulțumește tinerimei pentru salutarea, pe care — zice d-sa —: »o privesc ca dovadă despre iubirea ce o purtați cauzei naționale«.

Bravă tinerime!

Semne bune. Din mai multe părți ne vin vești, cari ne arată, că un nou interes se arată față de cauza noastră națională.

Eată știrile ce le avem:

»*Liga*« și prigonirile ungurești. »Pester Lloyd« scrie: Comitetul central al »Ligei culturale« române din București este convocat pe 24 Septembrie la o ședință spre a se sfătui: ce poziție să iee Românii și anumit »*Liga*« față cu prigonirile, ce Românii din Ardeal au să le sufere din partea Maghiarilor.

Un apel. Foaia »Opinia« din Iași publică un călduros apel, prin care îndeamnă pe Românii din România să sprijinească prin abonamente ziarele române dela noi, așa de mult prigonite de »părintescul« guvern maghiar.

Eată un cuvânt vrednic de urmat de cătră toți bunii Români.

Angelo de Gubernatis, vestitul învățat italian și cunoscutul prieten al Românilor, a fost zilele trecute la Paris și a fost primit la presidentul republicei. Din acest prilej, după-

cum se scrie »Tribunei«, un tiner român a vizitat pe vestitul bărbat și 'i-a predat mai multe scrieri mai nouă asupra chestiunii noastre naționale. *Angelo de Gubernatis* le-a primit cu mare bucurie, și-a arătat de nou toată iubirea ce o poartă Românilor și a spus, că are aproape gata o lucrare asupra Românilor.

Dreptul de asociare.**I.**

Oamenii au fel de fel de trebuințe. Totul ce se face, am pute zice, că se face pentru mulțumirea, îndestulirea acestor trebuințe. În vremuri îndelungate de dezvoltare a societății omenesti am aflat, că e lucru cu cale și împreunat cu folos, dacă nu putem singuri să facem ceva, să ne întovărășim, să ne asociem puterile, și atunci putem săvârși lucruri mari. Așa s'au născut în decursul timpului felurite asociațiuni, tovărășii, reuniuni, între care cea mai puternică e *statul*. E lucru dat, că trăim în state. Noi încă trăim într'un stat, la care-'i spun: *statul ungar*. Scopul, pentru care s'a făcut *statul*, ne spun învățații ce se ocupă cu treaba asta, că e fericirea oamenilor ce s'au asociat în stat. Puterea *statului* trebuie dar' să aibă totdeauna în vedere acest scop, prin urmare să-'și dea nevoita să înființeze lucruri de acele ce sunt de lipsă, ca scopul — fericirea oamenilor — să s'ajungă. Aceasta se face în statele de acum prin *legi*. Deși *statul* e tovărășia cea mai puternică, totuși nu e în stare să ne facă și să ne dea toate de câte avem lipsă. Trebuie ca pentru îndestulirea lipselor, la care *statul* n'ajunge, să facă societatea așezămintele trebuincioase din îndemn dela sine. Și aceasta e cu atât mai mult de lipsă într'un stat, în care puterea *statului*, perzând din vedere scopul *statului*, nu voeste fericirea tuturor cetățenilor. Rămâne ca să suplinim noi de noi ceea-ce nu ne face *statul*. De aici vine *dreptul de asociare*, de întovărășire. Acest drept cuprinde acele

regule, statorite de puterea *statului*, după care cetățenilor le stă în voe să înființeze tovărășii.

Asociațiunile stau sub controla *statului*. Controla aceasta o face după *legi*. În unele state marea cestiune a dreptului de asociare s'a regulat prin lege, în Ungaria până acum s'a regulat numai prin două ordonanțe ministeriale. Scopul nostru de astădată e să facem cunoscute cele mai însemnate dispoziții cuprinse în aceste ordonanțe, de mare trebuință pentru toți cei-ce vreau să înființeze asociațiuni, reuniuni. Aceste reguli formează așa numitul *drept extern de asociare*, care e o parte din dreptul administrativ (chivernisitor) și se cunoaște mai ales prin aceea, că e alcătuit de stat. În fața acestuia stă *dreptul intern de asociare*, care se statorește de cei-ce înființază asociarea, acesta se cuprinde mai ales în statute și regulamentele trebilor din lăuntru.

Isovoarele dreptului nostru de asociare se cuprind în ordonanțele ministrului de interne nr. 1394 din anul 1873 și nr. 1508 din anul 1875. Aceste cuprind reguli numai pentru reuniunile ce nu cad nici între cele regulate de legea comercială, nici între cele poruncite de *legi speciale*, cum e d. e. legea minelor, sau de dreptul apei, legea industrială. E vorba dar' numai de reuniuni sau însoțiri.

Prima cerință la înființarea unei reuniuni, tovărășii e planul de *statute*, care e de a se înainta guvernului, ca să le vadă și să le provadă cu clausula de arătare (presentare). Primul lucru dar' e, ca cei-ce vreau să înființeze o tovărășie, fiind în curat cu scopul ce vreau să-'l ajungă, să-'și lucre planul de statute, să-'l primească într'o adunare, în care se ia proces verbal. Statutele se scriu în 3 exemplare pentru reuniunile, ce sunt de a se întări de ministrul de interne, ear' la cele-ce sunt de a se întări de alt ministru, cum sunt reuniunile agricole, sunt de a se scrie în 4 exemplare, toate se

FOIȚA.**Tot necaz!...**

— Anecdota. —

Doi țărani, nu de mult tare
În necazuri mari au dat;
Căci au mers cu judecata
Până chiar la împărat.

Aci primindu-'și sentința...
În spre casă au pornit,
Unde iată toți țărani
Înainte le-au eșit:

— „Bine-ați venit! Bine-ați venit!
„Cum? În pace ați umblat?
„Ați vorbit? Și ce-i, și cumu-'i
„Va fi frumos la împărat?“

— „Alelei!.. frumșeță mare
„De numai te iei de gând,
„Chiar prin curte, ce unelte
„Ce podituri, ce mai rînd?!

„Dar' prin casă, Doamne sfinte
„Tot un aur și'un argint,
„Tot o floare, o frumșețe
„De când vezi, îți uiți de vînt.“

— „Asta-i drept!“ — Celalalt zice:
„Că flori, minuni, sute vezi,
Chiar în casă de icoane
Bați în palmi, te minunezi.

Dar'... nu vezi, să dai un galbin
Coea 'n ușe vre-un purcel,
Vre-o vîcută hasta;... haia,..

Ba necazu-i și la el!

Em. Suciu.

D'ale tinerețelor.

— Schiță de Popovici-Băndășanu. —

S'a schimbat prietenul meu, s'a schimbat și pace.

Nu 'mi-am bătut mult capul ca să înțeleg, că dragostea e pricina schimbării lui,

dar' vreme îndelungată 'mi-a trebuit până să mă pot apropia de el și de sufletul lui.

Se făcuse mai serios și mai retras, și cum eră visător din fire, nu era chip să-'l ții mult timp cu vorba. Era om tăcut, dar' mie îmi spunea toate, și dacă azi nu cuteza fie de frică ori de rușine, fie din lipsa de curagiu ori de egoism, mîne își deschidea inima și îmi povestea totul din fir în pîr.

Dragostea, taina dragostii lui însă 'mi-a spus-o mai cu anevoie.

„Ce să fac“, îmi zise el într'o zi, „'mi-e prea plin sufletul de ea“.

„Uită-o“.

„Să o uit“, răspuse el și par'că-'i era ciudă, că-'i dădusem un astfel de sfat.

„N'am ce-'ți face atunci, tu înuști ai cunoscut-o prea bine și cu urechile tale ai auzit ce vorbește lumea, de ce 'i-te-ai dat, de ce nu te-ai stăpânit, de ce“...

„De ce? de ce?“

Am tăcut. Era prea aprins și n'aș fi scos-o la cale cu el. Și din ciasul acela

subscriu în regulă de președintele și notarul din adunarea de primire. Aceste, împreună cu precesul verbal se înaintază pe lângă o rugare la pretură, (în comitate, în orașele cu senat regulat și jurisdicționale la autoritățile competente), unde se cere înaintare la guvern. Planurile de statute după ord. ministrului de finanțe nr. 72.066 din anul 1895 sunt libere de timbre și de competențe. Pe procesul verbal și pe rugarea la pretură se cere timbre de câte 50.

Dacă în timp de 40 de zile dela înaintarea statulelor la guvern, ministrul nu se declară prin vre-o hotărîre, ori observare, reuniunea își poate începe lucrarea în mod provisor. Reuniunea se poate privi ca definitiv formată numai după-ce își are statutele vidimate de ministru.

E vorba cum se înțelegem dreptul de vidimare al ministrului? Poate se tăgăduiască după plăcere vidimarea, sau nu? Dreptul guvernului nu însemnează drept de aprobare, întărire sau de concesionare după bunul lui plac. Libertatea de asociare se numără între cele mai de frunte drepturi cetățenești, care nu se poate călca cu picioare numai așa. Vidimarea statulelor nu se poate tăgădui de către guvern, dacă scopul reuniunii nu se împotrivesc cu dreptul, cu morala și peste tot cu ori-ce interes public, ce e de a se apăra din partea statului, dacă mai departe statutele sunt alcătuite la înțeles, lămurit și sunt potrivite, ca să poată sluji de regulă.

Reuniunile, care nu-și fac statute și nu le înaintază la guvern pentru arătare se numesc *ascunse* (secrete), deși poate că toată lumea are cunoștință despre ele. Alcătuirea de reuniuni ascunse, și dacă iei parte în ele, încă nu e fapt de pedepsit. Însă e peste toată îndoiala, că aceste reuniuni nu pot fi luate în apărare de autoritățile publice, ba au drept chiar să le opréască.

Victor Onișor.

n'am mai vorbit despre dragostea lui. Aveam nădejde în cumînția, dar' mai virtos în firea lui și eram sigur, ca trei patru luni vor stinge focul, care atât îl mistuia.

„Să mă stăpânesc“, — continuă el ca scos din sărite, — „dar' cum să mă stăpânesc, — cine s'ar fi putut stăpâni, dacă ar fi vîzut'o, cât de frumoasă, cât de răpitoare a fost...“

„Va fi fost, va fi fost“.

„Nu va fi fost, a fost. Închipue-ți, că în momentul, în care m'a fermecat pe mine pentru toată vieța, ar fi putut ameți toți sfinții din ceruri. — La marginea gropii, ținînd cununa, înaltă și sveltă, cu talia de vespe, cu fața palidă și oare-și-cum suptă de părere de rău, cu ochii umezi de lacrimi și plini de o milă îngerească, era frumoasă, neasămănat de frumoasă... Ochii, ochii, și când își ridica sprînceana dreaptă, ca să-și opréască plînsul, te ucidea cu privirea, și atunci...“

„Când“?

„Când? Când au îngropat pe ficiorul popii ea a dus cununa, — și să o...“

Împăratul german în Ungaria.

Zilele trecute împăratul Germaniei, Wilhelm II., a luat parte împreună cu înaltul nostru Domnitor la manevrele împărătești ce s'au ținut la Totis, în partea de mează-noapte a Ungariei.

După manevre împăratul german a sosit, în ziua de 20 Septemvrie c. n., la Budapesta, să viziteze în palatul dela Buda pe Domnitorul nostru.

Primirea ce 'i-s'a făcut, a fost, e drept, frumoasă, dar' totul arată dorul nebunatic al Ungurilor de a se arăta pretutindeni stăpâni pe țeară.

Așa între mulțimea de steaguri ungurești și nemțești, nu se afla un singur steag negru-galben, steagul casei noastre domnitoare.

La marele prânz ce s'a dat în cinstea oaspei Marti, Domnitorul nostru a salutat nemțește în scurte cuvinte pe împăratul german. Acesta a dat un lung răspuns, tot în nemțește, în care a pus cele mai mari laude pe Unguri, și la urmă a sfîrșit strigînd pe ungurește *Éljen a Király!*, adică Trăească Regele!

Vorbirea mișună de așa grozave laude pentru Unguri, încât îți pare, că nu un Neamț și încă împăratul Nemților, ci unul dintre cei mai învățiați șoviniști unguri a făcut-o!

De aceea toate foile ungurești nu pot din destul de tare trimbița uriașa lor „învingere“!

Pe cât de veseli sînt însă Ungurii, pe atât de supărați sînt de vorbirea Împăratului german Nemții, mai ales cei din Viena, cari ved și ei, că prea li-se dă nas Ungurilor, cari și așa totdeauna au fost și sînt din destul de lăudaroși și închipuiți, lucru mare.

Și cum se nu fie îndeosebi acum, când însuși împăratul german îi laudă pe Unguri așa de grozav, ca pe un popor iubitor de libertatea și înaintarea tuturor popoarelor, deși bine se știe în toată lumea, cât de barbari și de tirani sînt ei de fapt și cât de turbat ne prigonesc aici în țeară, unde nu numai pe Români, Sârbi și Slovaci, dar' și pe tovarășii lor Sași vreau să-și șteargă de pe fața pămîntului!

„Ce să o...“

„Ei, dar' tu...“. Și luându-și pălăria închise ușa trîntindu-o.

Dela mine prietenul meu nu s'a dus acasă, fiindcă în chilia lui s'ar fi înădușit. Și tocmai atunci trebuia să se ducă acolo, unde îl mîna ceva mai puternic, decât toată ființa lui.

Apucînd pe o uliță laterală, încetul cu încetul își domoli mersul, și, plecînd capul în pămînt, începî să-și răsucească mustața abia mijită.

Măsura de vre-o câteva-ori lungimea uliței și neliniștit mereu își arunca ochii când în sus când în jos.

Într'un târziu, după-ce soarele asfințise, se ivi de după colț o figură de femeie înaltă.

Cât o zări, prietenul meu stătu o clipă locului, apoi cu pas grăbit îi merse înainte, o salută cam stîngaciu și începî vorba călcînd încet.

Mergeau alături, el țearpă și ea legănaudu-se cu capul înclinat spre umărul drept,

SCRISORI.

Adunare învățătorească.

Ticvaniul-mare, 10 Septemvrie c.

Reuniunea învățătorilor români gr.-cat. din ținutul Lugojului 'și-a ținut adunarea generală a X-a la 5 și 6 Septemvrie n. 1897 în Ticvaniul-mare, în clasa superioară a școlii elementare gr.-cat. române.

Cu această ocaziune frumoase și înălțătoare sărbări românești s'au desfășurat în Ticvaniul-mare.

Preoții, cu învățătorii și cu fruntașii români din Ticvaniul-mare au făcut tot ce le-a stat în putință, ca învățătorii, preoții și alți caspeți, cari vor sosi la Ticvaniul-mare la adunarea „reuniunii învățătorilor, să fie primiți cu căldură, bine găzduiți și să se simtă bine în comuna noastră.

Sâmbătă, în 4 Septemvrie la 11^{1/2} ore a. m. au sosit la gara din Oravița atât comitetul „Reuniunii“, condus de președintele său dl Ioan Boroș, cât și ceilalți învățători, cari au avut a călători cu trenul. Comitetul a fost primit la gară cu mare însuflețire.

După aceea comitetul și oaspeții învățători au călătorit, cu cele 10 trăsuri anume venite, la Ticvaniul-mare, unde au sosit la 4 ore d. m.

În fața școlii așteptau sosirea comitetului și a celorlalți învățători d-nii parochi locali *Demetriu Russu* și *Sofroniu Pascu*, învățătorul *Iuliu Birou*, cu elevii școlari, corul „Armoniei“ cu drapelul în frunte și o mulțime de poporeni. La descălecarea oaspeților corul a intonat un imn de salutare.

Dl paroch și prot. D. Russu salută comitetul și învățătorii în numele comunei prin o vorbirea acomodată, la care a răspuns dl președ. Ioan Boroș, mulțumind în numele comitetului pentru strălucita și neașteptata întimpinare.

După acestea oaspeții se duc în cortelele lor pregătite pe la casele poporenilor.

La orele 6 d. a. comitetul reuniunii a ținut ședință pentru pregătirea rapoartelor pe seama adunării generale.

Seara la 9 ore, adunându-se la școală corul „Armoniei“, precum și o mulțime de popor și învățători, se face un conduct cu facle și lampioane la casa parochului *Demetriu Russu*, locuința dlui președinte al reuniunii Ioan Boroș. După-ce corul a intonat un nou imn de salutare, dl învățător *Iuliu Birou*,

privindu-l adese-ori și jucându-se cu umbrela prin pietri.

„Da, d-șoară *Hermina*“, zise el, „sînt trei zile de când nu ne-am întâlnit“.

„Trei zile! Nici nu ții minte“.

„D-ta nu ții, alții însă țin“.

„Să poate; eu și dacă aș vrea nu pot“.

Prietenul meu tăcu. Nu putea scoate o vorbă din gură.

„Dle *David*, a sosit X?“

„Da“.

„Te rog atunci spune-ți să vină la mine, am să-ți împărtășesc ceva deosebit de interesant“.

„Îi voi spune“.

„Uite, am și ajuns acasă“.

„Da, și-mi pare rău“.

„D-tale îți pare rău? Așa. Și de ce?“

„De ce? fiindcă am ajuns prea curînd, fiindcă ne-am întâlnit prea târziu și — fiindcă stăm de tot puțin laolaltă...“.

dirigentele corului, salută președintele prin o vorbire avântată exprimând simțemintele de recunoștință pentru în-doita bucurie ce i-se face comunei.

La aceasta dl președinte Ioan Boroș răspunde prin o vorbire frumoasă.

A urmat apoi convenirea socială la ospătăria „Roșiei“, ce a durat până la miezul nopții.

Duminecă dimineața la 8 ore dl protopop al Oraviței, George Popoviciu, asistat de d-nii parochi Sofroniu Pascu din loc și Avel Pop din Tievaniul-mic au slujit sfânta liturgie împreună cu chemarea Spiritului Sfânt.

La orele 11, intrându-se membrii reuniunii și mulțime de popor în clasa superioară a școlii locale, dl președinte al reuniunii Ioan Boroș, prin o cuvântare des aprobată despre autoritatea și misiunea învățătorului, deschide adunarea generală.

După deschidere domnul paroch local Sofroniu Pascu salută adunarea în numele comunei, ear' corul „Armoniei“ o salută prin imnul:

„Munți și văi, cetăți și sate
„Și ori-ce pept românesc.
„Să răsună de cântare,
„Pe ilustra adunare
„Țin'o Domnul cel ceresc!“

Părintele protopop G. Popoviciu propune a se trimite ilustrisimului domn episcop Dr. Demetriu Radu, patronul reuniunii învățătorești, o telegramă în semn de omagiu și alipire.

Să primește cu strigări de „Să trăească“!

Urmează la ordine cetirea raportului general despre lucrarea comitetului, despre starea fondului și a bibliotecii reuniunii.

Reuniunea are 10 membri fondatori, 36 membrii ordinari învățători și 17 învățători-preoți și 3 membrii onorari.

Comitetul a ținut 2 ședințe.

Fondul reuniunii, la finea anului 1896 a numărat un capital de 632 fl. 61 cruceri, din cari însă 99 fl. sînt restanțe în taxe și pedepse.

Biblioteca reuniunii numără numai 42 opuri.

Fiind timpul înaintat, președintele intrerupe ședința la orele 12, vestind continuarea acesteia la 4 ore d. a.

La 2 ore d. a. a avut loc o masă comună, în curtea ospătăriei „Roșu“. Primul toast l-a ridicat președintele pentru Ilustritatea Sa părintele episcop, Dr. Demetriu Radu, patronul

„Ai drept, dar' uite eu trebuie să merg în lăuntru. Te rog spune-ți lui X. Și altădată vom vorbi mai mult, dacă ni-se va da privilegiu. Noapte bună, domnule David!“

Și îi întinse mâna, ear' el sărutându-i-o, abia îngâna: noapte bună.

Ușa se închise, dar' prietenul meu nu se mișcă. După câteva clipite suspinând plecă și tot la trei, patru pași își întorcea capul.

În colț stete locului și privi lung înapoi. Nu se zăria nici un om; era liniște și o seară plăcută și desfătătoare. De după niște nori străbătând, luna se ivi bălae și voluptoasă, dând farmec uliței strimte și umplându-o de lumină dulce și argintie.

Țintuit prietenul meu își ridică ochii și urmări mersul tainic al lunii îngânate de sclipirea stelelor, ce răsăreau desmerdate în jocul învâlmășit al norilor.

„Lună tu, stăpâna mării, pe a lumii boltă lăneci“, murmură el.

„Și gândirilor dând vieață, suferințele întuneci. — însă suferința mea o hrănești, o ațți, o aprinzi, mă arde.

reuniunii. Protopopul Russu a toastat pentru președinte, protopopul Popoviciu pentru inspectorul diecesan; s'a mai toastat apoi pentru primăria comunală, comitetele aranajatoare etc. Președintele ia din nou cuvântul și toastează pentru corul „Armoniei“.

La 4 ore președintele deschide ședința, La ordinea zilei urmează: lecțiunea practică din scriptologie „Serierea literilor mari P. și F“. predată de Paul Muntean, învățător în Vermeș; două lecțiuni practice din lectură: „Aprinjoarele, lecțiune pentru clasa I., predată de George Poenariu, învățător în Săcaș și „Nu fura“. lecțiune pentru clasa a II-a, predată de Ioan Bogdan, învățător în Oravița; tratatul teoretic „Cari sînt cauzele ce împiedică progresul în școlile noastre populare și prin ce mijloace s'ar pute delătura acelea?“ cetit de Iosif Mică, învățător în Ramna a fost ascultat cu atențiune mai ales din partea țăranilor.

Fiind timpul înaintat președintele închide ședința, și vesteste a doua pe Lună în 6 Sept. la 9 ore a. m.

Seara la 10 ore s'a ținut „Serata musicală-teatrală“ aranajată de comitetul reuniunii române de cânt „Armonia“ din Tievaniul-mare. Din cauza timpului ploios, producțiunea nu s'a putut ține în curte, ci în sala ospătăriei „Roșu“, o încăpere foarte mică pentru astfel de ocațiuni.

După producțiune a urmat jocul, care încetând ploaia s'a întins în curtea ospătăriei cu mare veselie până în zori de zi.

(Va urma.)

Vieața și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei
1457—1504

de George Cătană, învățător.

(Urmare.)

Stefan vîzînd asaltul porunci la ai săi se înșire pe marginile pădurii; ear' tunurile bubuiiau de se cutremura pămîntul. Turcii se răpeziră cu o furie nespūsă asupra Moldovenilor, dar' fură loviți în față de gloanțe, săgeți și car-

Și stăpînit de un gând dureros, care-l seca de pe picioare, apucă spre casă.

În odaie, la masă prietenul meu ședea nemîșcat, cu capul proptit în mîna stîngă și cu ochii pironiți într'o carte.

Ciasuri întregi a stat astfel, gîndindu-se fără să-și poată da seama la ce se gîndește, legănat de atâtea ademenitoare visuri. Dar' biruit de o dorință ce-i sfărîma pieptul, încetul cu încetul cădea pradă unei dureri mistuitoare, care pe nesimțite îi sfășie inima.

Și fără să știe cum și de ce, scoase din fundul mesei, dintre niște vrafuri de hîrtii, o fotografie, o puse înaintea lui și sărutându-o începî să plîngă.

Picuri de lacrimi îi cădeau din ochi și se rostogoliau pe obraz, ear' lampa începî să pîlpăie tot mai slab, tot mai rar, până-ce se stînsese.

(Va urma.)

tice așa de puternic, încât căzură cu fața la pămînt ne mai voidnd și ne mai putînd merge înainte. Moldovenii erau bine apărați și precînd dau Turcii tot în gol, ai noștrii tot în carne vie. Cădeau Turcii ca snopii, caii se poticneau și cădeau cu călăreți cu tot; mii și ear' mii cădeau, dar' alții în locul lor soseau înainte, însă nu puteau merge atîta de strașnic era focul Moldovenilor. Dela o vreme Turcii o rupseră îndărăt la fugă. Atunci Aga din Trapezonta capul lor îi strigă în numele Sultanului lor să meargă înainte spre vrăjmași, dar' nime nu-l mai asculta. Oficerii loveau ostașii cu iataganul și-i îmbărbătau la luptă, dar' toate înzadar. Mulțimea leșurilor, a cailor, a armelor rupte, a sîngelui ce curgea, a gemetelor celor ce muriau, băga o spaimă până în măduva Turcilor. Însuși Sultanul Mohamed se înspăimîntă și vîzînd că o să fie o fugă generală, o să fie părăsit de toți ostașii sei, se decisese ca cu periclu vieții sale, să facă pe ostași a să lupta. El luă în mîna buzduganul cel cu șese aripi și dînd pinteni calului să repezi ca o săgeată printre rîndurile ianicerilor zicîndu-le:

„Mișeilor! încă dela începutul luptei sînteți învinși? nu vi rușine? așa să luptă fii profetului? să știți că voi merge la ghiauri și mă voi lupta cu ei, chiar să nu-mi urmați voi. Părinții voștri vî vor întrebă că unde e Sultanul voștru, și voi le veți răspunde: l-am lăsat să moară, căci numai el singur a avut curaj a merge înainte.“

Vorbele acestea îmbărbătară pe ostași, ei rușinați urmară Sultanului care mergea înainte. Stefan făcuse acum a doua greșală; el înșelat de această învingere pîrută, trecuse cu o parte a armatei riulețul. Poziția lui cea bună era acum perdată, pădurea nu-l mai apăra, mica lui armată era la loc deschis și să lupta cu vitejie, vrednică de admirat. Moldovenii o mîna de oameni să luptau cu o armată de zeci de ori mai mare și susținură lupta încordată de dimineața până seara.

Moldovenii desvoltase o vitejie și bărbăție nemai auzită, dar' în fine oboșiți și imputinați vîzînd că numai e mod de scăpare o luară la fugă. Atunci marele Stefan cu sabia scoasă călări pe calul seu să încercă ai opri dela fugă; el le aduse aminte de învingerile din anii trecuți, le spuse că e rușine a fugi, și e fală a muri în luptă cu arma în mîna, dar' înzadar căci nime nu-l mai asculta. Calul seu pică lovit fiind de gloanțele inimice. Turcii să aruncară asupra lui și abia scăpă cu ajutorul gardei sale, care îl trase cu sîla din luptă.

(Va urma.)

Ioan Popoviciu-Bănăţeanu.

— Vezi ilustraţia. —

Dintre scriitorii mai noi ai noştri, unul dintre cei mai talentaţi a fost *Ioan Popoviciu-Bănăţeanu*. El a scris puţin, căci moartea l-a curmat prea de timpuriu firul vieţii, spre paguba literaturii noastre.

Precum îl arată şi numele, el a fost Bănăţean, fiu de meseriaş, născut în Lugoj. După-ce a isprăvit şcoalele (liceul) de acolo, a intrat la institutul teologic din Caransebeş, ear' apoi a trecut în România. Aici lucrările lui literare, versuri şi prosă, au fost bine primite şi au eşit în foaia *Convorbiri literare*. În România nu a stat mult, ci s'a rentors acasă, se-şi vază pe mumă-sa, şi se-şi caute de sănătate, căci era bolnăvicios. El avea de scop să facă examenele teologice, apoi să se facă preot la sate şi să scrie lucruri literare. Dar soartea altcum a hotărât. Cu sănătatea l-a mers tot mai rău şi tinărul poet a răposat în 29 August 1893 în Lugoj. Românii din Lugoj, au ştiut să preţuiască meritele lui, căci l-au făcut înmormântare impunătoare, pe cheltuiala lor.

Dl. T. *Maiorescu* dela Bucureşti, care a scris despre lucrările literale ale lui Popoviciu-Bănăţeanu, îl descrie astfel pe poet: »un tinăr de vr'o 23 de ani, statura mijlocie, slab la faţă, blond, ochii mari, albaştri strălucitori, un suris de sfială, dar' de o nespūsă blândeţe pe buzele învineţite«.

Scrierile lui au eşit în o broşură din »Biblioteca pentru toţi« a domnului Müller şi noi le recomandăm cetitorilor noştri.

Vorbe înţelepte.

Una la săptămână.

Sfat.

Mă uitam la un grădinar, care sădea un pâr.

— De ce nu-î pui niţel bălegar la rădăcină? îi zisei.

— Nu pui, domnule, îmi răspunse, căci bălegarul îl face de putrezeşte şi se uscă pomul.

Bun de ţinut minte. Să ne sădim tot ce avem, averea, viitorul în pământ sănătos. Să nu fie la rădăcină nimic putred. Dacă otrăvim isvorul, otrăvim râul.

E. Legouvé.

PARTEA ECONOMICĂ.

Oile.

Oile sânt animale foarte folositoare. Ele se ţin mai ales pentru carnea, sêul pelea, laptele, lâna, mielul şi gunoiul lor. De acea ele sânt tare răspândite pe toată faţa pământului şi astfel şi la poporul nostru, care o mare parte din haine şi o parte însemnată a hranei sale le are dela oi.

Ele sânt de mai multe feluri; oaea comună de pe la noi, cea ţigae, muflon, merinos ş. a.

Coloarea lânii este deosebită, asemenea şi mărimea şi greutatea lor dela 10—150 kgr. Ele sânt fricoase şi năuce. Ca hrană le priesc erburile de pe coline, dealuri şi munţi; din potrivă cele de pe locuri aşezate şi băltoase nu le fac bine, asemenea nici anii ploioşi şi peste tot ţerile, unde sânt îndeosebi ploi multe.

Oile au 8 dinţi tăietori şi 24 măsele. Melul se naşte cu dinţii şi măselele de lapte sau îi cresc curînd după-ce a fost fêtat.

Dela 1—1½ îşi schimbă cei doi dinţi din mijoc, dela 2—2½ alţi doi, dela 3—3½ următorii doi şi în urmă dela 4—4½ cei din urmă doi. După schimbarea dinţilor se şi poate cunoaşte vârsta oilor până la 4½ şi chiar şi până la 6 ani.

Dela 6 ani încolo dinţii tăietori încep a se sfărma şi la 10 ani oii îi lipsesc

englezi şi oi germane, oi de Bergamo şi merino ş. a.

5. Capre de *Caşmir*, *Angora* şi *Alpaca*.

Oile cele mai preţioase sânt *merino*, cu lâna deasă şi foarte fină (subţire). În ţeara noastră oile au lâna mai rară, mai aspră şi mai groasă; dar' nici chiar ele nu sânt deopotrivă, unele fiind mai mari, altele mai mici, având unele lâna mai deasă şi mai moale, altele mai rară şi mai aspră. Dintre oile noastre mai ales sânt cele stogoşe sau ţigăi din părţile Mărginimei: Săcele, Poiana ş. a. Pentru prăsilă trebuie să se aleagă berbeci şi oi frumoase de acest soi, cari sânt mai mari, au lâna mai deasă, moale şi creată şi astfel se şi caută şi plăteşte mai bine, ca cea dela câmpie, care e mai aspră.

Dar' deşi oile noastre n'au lâna aşa fină ca merino — dela cari klg. se vinde odinioară şi cu 34 franci sau cam 15 florini — ele au alte însuşiri bune, cari oilor de soiul cel mai ales le lipsesc. Anume oile noastre sânt dedate cu clima cea rece de aici şi le putem şi mulge, trăgând şi cu chipul acesta mult folos dela ele, ceea-ce nu se poate face cu oile merino.

Soiul ales al oilor atrînă fireşte atât dela soiul berbecelui, cât şi dela al oii; dar' în locul dintăiu hotăreşte berbecelul, care trebuie să aibă toate însuşirile, ce se recer si adecă: să fie mare, puternic şi vioiu, să nu fie mai tinăr de 2 nici mai bătrân de 4 ani, să aibă lâna multă şi bună, într'o formă pe întreg trupul. Oile de prăsilă încă trebuie luate din fruntea turmei.

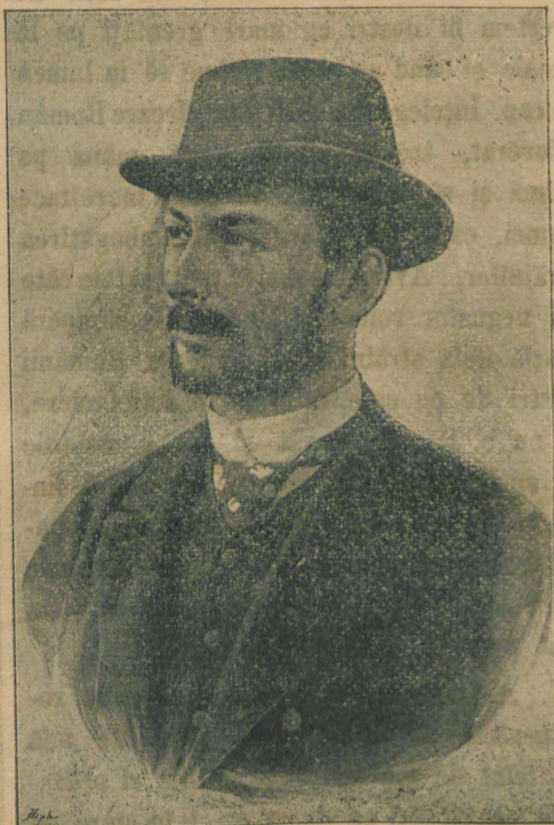
Un berbecel se nu mîrlească mai mult de 35 oi. Să întemplă câte odată, că se lasă unii berbecel şi 75—240 oi

de mîrlit, în care întemplare rămân multe oi sterpe. Timpul mîrlirii ţine 24—36 ceasuri şi vine earăşi din nou la 2—3 săptămâni.

Ştiînd, că oile poartă timp de 5 luni, fêtatul se poate întocmi după dorinţă. Vrînd cineva să prăsească miei timpurii de vînzare, cari se plătesc mai bine, trebuie să vadă de berbeci negri, dela cari capetă miei frumoşi cu lâna creată, chiar şi împreunându-se cu oi albe. Spre acest sfîrşit berbecii se se lase între oi prin Septemvrie, ca oile să fete în Februarie, când meii se vînd cu cel mai bun preţ.

Peste tot timpul cel mai potrivit pentru mîrlit este la noi în Septemvrie şi în Octomvrie; ear' al fêtatului în Martie şi Aprilie, când adesea e cald şi se poate începe mai înadins şi pascutul pe afară.

Meii de prăsilă, e de lipsă, să sugă măcar 2 luni, când se pot alege pentru

Ioan Popoviciu-Bănăţeanu.

toţi dinţii. Oile trăesc şi până la 15 ani, dar' dela al 8 an în sus aduc puţin folos.

Putinţa de prăsilă se arată la 1½ an şi cele mai multe fată la vîrstă de 2 ani. Ele poartă 137—153 zile şi fată 1—2 miei de odată.

După felul lânii oile sânt de mai multe soiuri şi anume:

1. Oile cu lâna pîsloasă, între cari se numără oaea ţigae de pe la noi, oaea de ţeară din Germania-de-mează-zi ş. a.

2. Oile cu lâna multă şi lucie, de cari se ţin: oaea de Bergamo, oaea Germaniei, oaea de Leicester ş. a.

3. Oile de merino şi altele de soiul acestora şi adecă: oile de soiul spaniol, oile saxone, oile de Padua ş. a.

4. Soiuri de mijloc, prăsite prin încrucişare sau corcire s. p. din berbeci

a paște deosebit la pășune bună. Meii se nu se lase a paște dimineața până nu s'a luat roaua de pe iarbă și nici seara, după-ce a picat roaua; ear' de earbă brumată nu numai meii, dar' chiar și oile se se ferească. Cătră ameazi le face bine și meilor și oilor zăcerea în umbră la răcoare.

Peste vară oile se țin la pășune, peste iarnă se hrănesc cu fân, paie tăiate, grăunțe, cartofi, sfece, lături, turte de oleu ș. a., ear' în lipsă mare cu frunziș, ghinde ș. a.

După adăpat e bine să li-'se dee și sare la câte 2 săptămâni — atât vara cât și eamnă.

Mulsul oilor se nu se face în comună, unde de o parte se alege nimica de gunoiul ajuns în curți și pe uliți, de altă parte pricinuindu-se miros greu și multă murdărie, ear' în timpuri ploioase murdărindu-se și bieteles oi, cărora nimic nu le strică mai tare ca umblarea îndelungată prin tină.

Se obicinuște a tăia cozile meilor de prăsilă la vârsta de 2—3 săptămâni, lăsându-se numai ca de o palmă; căci oaea își murdărește cu coada și lâna și ugerul — prin urmare și laptele —; ear' pentru a se îngrășa mai bine și a da lână mai multă berbecuții se jugănesc în vîrstă de 3—4 săptămâni.

Negoț românesc.

Bolta societății „Concordia” în Sibiu.

Veacuri lungi au trecut, de când noi Românii, tot ce ne-a trebuit în casele noastre, îmbrăcăminte, nutremânt, chiar și scule economice, cu un cuvânt totul (afară poate de pâne și mămăligă) a trebuit să cumpărăm dela străini, pe cari vîzînd cu ochii 'i-am îmbogățit și din venetici golani 'i-am făcut stăpâni. Și ce credeți, că acești venetici ne privesc, ca pe binefăcătorii lor? O! nu! Ei ne sînt cei mai mari dușmani și numai până atunci se arată umiliți și lingușitori, până 'i-am scos din sărăcie și rugină. Cât ce au apucat la avere făcută din sudoarea noastră, ne sînt cei mai mari contrari și se aliază între ei, la toate privilegiile împotriva noastră. Și noi, ca niște oi bune numai de tuns, le cărăm la prăvăliile lor, pentru toate nimicurile, banii agonisiți cu multă trudă.

Fost-am noi iobagi străinilor, cari și în jug ne-au băgat și au arat cu noi. De aceste necazuri grele părinții și strămoșii nostri, cu punerea vieții ne-au scăpat și ne-au făcut liberi. Oare nu sîntem și noi datori, ca pentru fiii și nepoții nostri, să ne punem pe lucru și să scăpăm din robia comerțului, unde până acuma, deși liberi, am stat ca lăntuiți.

Primul pas pentru desrobire s'a făcut prin întemeierea de bolți (prăvălii, du-ghe) românești, între cari cea mai mare

și mai însemnată este prăvălia „Concordia”. Acuma numai voință tare ne trebuie și nu peste mult vom pute zice cu fală, că nu sîntem înapoia altor neamuri. Totul atîrnă dela noi. Să ne facem dar' datorința de Români.

Mai întăiu trebuie să judecăm, că ori-ce ban dat în mîna străinului, e ca o armă, cu care deși nu ne omoară, dar' ne face vieța nesuferită. Sînt destule exemple, din cari vedem, că dacă dăm oamenilor nostri ceva, pe o cale ori pe alta tot mai căpătăm eeava înapoi, pe cînd banii dați străinului sînt dați pe vecie, cu aceia nu ne mai întălnim. Sau nu vedem noi, că institutele românești cît au dat până acuma pentru ajutorarea și creșterea neamului nostru. Câți băieți de ai nostri nu-'și capătă pâne la aceste institute și bănci românești, ce le avem. Oare de sute de ani cîte câștiguri n'au făcut străinii de pe spatelile noastre? Și ce au dat oare pentru noi? Nimic!

Nu vedem noi oare, că dacă ne creștem fii nostri cu mari greutate pe la școale și cînd au gătat trebuie să ia lumea în cap. Înțelegîndu-le acestea fiecare Român adevărat, trebuie să-'și pună mîna pe inimă și să cugete că ce păcat mare face atunci, cînd mai stăruiește la îmbogățirea străinilor. Avem azi mai în toate satele cîte un negustor român. Dacă acela cumpără marfă dela străini și o vinde la Românii nostri de pe sate, făcîndu-'și astfel avere, el nu e Român curat și nu e vrednic de spriginul Românilor, pentru-că el îmbogățește pe străin de pe spatelile poporului nostru, pe care străinul cu nimic nu-'l ajută, ba din contră după-ce 'i-a luat paralele îl și batjocorește.

Avem noi azi frumoasă prăvălie românească în Sibiu, în care se află tot felul de mărfuri bune, eftine și proaspete, așa că nici un străin nu e în stare să vînză așa eftin. Să aude printre unii vorbindu-se: „mă duc la cutare să cumpăr, că capăt mai eftin ca la „Concordia”. Asta însă nu e adevărat. Să poate ca în vre-un loc o marfă să fie mai eftină, dar' aceea nu e așa bună. Că au redus prețurile și ei, au făcut-o de silă. Să-'i întrebe cineva, că de ce n'au vîndut eftin mai înainte, până n'a fost „Concordia?” Chiar și străinii cumpărători încă recunosc, că acela are merit și pe acela trebuie sprijinit, care a făcut să se reducă prețurile.

Dacă voim așadar, să pregătim pentru copiii nostri un viitor mai fericit, atunci cu inimă și suflet trebuie să ne grupăm în jurul negoțului român, așa, ca cu timpul să ne fie o adevărată cetate, unde să nu ne poată ataca nimeni, că nu este asta o afacere a unui om singur, pe care să-'l pismuim, că se va ridica și îmbogăți, ci este o afacere a unei națiuni întregi, unde cu toții avem parte.

Groapa de gunoiu.

Groapa de gunoiu este locul, unde se așează gunoiul, după-ce s'a scos din grajd, pentru a se dospî.

Locul acesta trebuie să fie aproape de grajd pentru-ca scoaterea și așezarea gunoiului să se facă cu înlesnire. Mai bine e — de se poate — să fie în partea de mează-noapte a grajdului. Locul să fie oblu, pentru-ca din nici o parte să nu se adune apă. Fiind locul așezat, e bine, pentru a-l scuti de apă, să se sape un șanțuleț sau să se facă un zid de jur-împrejur; căci multă apă, ajungînd la gunoiu și stînd baltă acolo, îl spălătocește, făcîndu-'l să-'și peardă sărurile și gazurile de mare preț, ce conține.

Pentru scutirea de arșița soarelui, de vînturi și de ploii, ar fi tare de dorit, ca fiecare groapă de gunoiu să aiba un coperiș anume: din paie, scînduri ș. a. sau cel puțin să fie plantați în jurul seu arbori și anume: nuci, frăgari ș. a.

Forma groapei poate fi: rotundă sau ovală. Afunzimea ajunge fiind la mijloc de 1/2 m., ear' spre margini aceasta să scadă treptat. Dar' se poate face și așa, ca suprafața groapei să fie piezișe înspre grajd, unde e de lipsă să se afe și o groapă îndeosebi pentru udul vitelor.

Pentru-ca udul să nu se sbeie în pămînt, sau să nu se scurgă prin curte, precum se întîmplă azi la cei mai mulți economi de ai nostri, e de lipsă, ca fundul gropii de gunoiu să se podească cu peatră sau cu cement, ori — cel puțin — cu pămînt galbin, care e de a se bătuci bine.

Mărimea groapei de gunoiu să potrivește după numărul vitelor, după timpul cît ele se țin în grajd și peste tot după gunoiul, ce vom ave să-'l ocrotim în ea. Loc de 4—5 m. ajunge de fiecare vită. Foarte bine lucră acei economi, cari astfel își întocmesc groapa de gunoiu, ca de o parte să se poată așeza gunoiul proaspăt, ear' de cealaltă să fie cel dospit deja.

Groapa pentru ud.

De ud sau pișatul vitelor se îngrijesc economii nostri încă și mai puțin ca de bălegar și așternut; s'ar pute zice chiar, că cei mai mulți nu-'i dau acestuia nici o îngrijire, astlel, că el se perde, fără a pute aduce vre-un folos mai însemnat în economie.

Pentru-ca acest rău să nu se mai întîmple, e neapărat de lipsă ca lângă fiecare groapă de gunoiu să se facă și o groapă pentru ud. Aceasta poate fi dela 1 m. 25 cm. până la 2 m. de afundă și la toată întîmplarea zidită la fund și pe de laturi cu peatră, ori cărămidă sau și mai bine cu cement, ca udul să nu se sbeie în pămînt. În loc de o astfel de groapă se poate folosi o bute de stejar, în care se adună, prin un scoc, materiile curgicioase din grajd. Atât groapa pentru ud, cît și butea sînt de a să țină acoperite.

Pentru scoaterea udului se întrebunțează niște mașinerii, numite pompe. În lipsa acestora, scoaterea se poate face și cu un vas. Udul se scoate odată sau de două-ori în săptămână, folosindu-l la udarea gunoiului, făcându-se cu chipul acesta cea mai bună întrebunțare a lui. Bună slujbă face udul, vărsat pe locurile cu iarbă, trifoiu, luțernă, la pomi ș. a.

Tractarea și dospirea gunoiului.

Dospirea și deseompunerea gunoiului trebuie să se întempe foarte pe încet și regulat. Spre acest sfârșit tot felul de gunoiu: dela boi, vaci, cai, porci ș. a. îl așezăm potrivit peste întreaga grămadă, îndesându-l cât mai bine. Unii lasă vitele să treacă peste gunoiu, când merg la adăpat sau la pășune și când se reîntorc. Alții împrejmuesc groapa de gunoiu cu stâlpi, peste cari bat 2—3 scânduri, margini sau și numai nescari pari groși, având astfel un ocol, unde vitele se lasă în fiecare zi 2—3 ceasuri, ceea-ce lor le face bine, câștigând de asemenea și gunoiul prin îndesarea, ce ele-i-o pricinuesc.

Afară de îndesare, gunoiul e de a să stropi de câte două-ori pe săptămână cu ud din groapa sau butea, folosită spre acest sfârșit. Udarea se face mai bine cu un vas provăzut cu străcurătoare.

Gunoiul netractat astfel se muzezește și putrezește, ear' lucrarea acestuia asupra pământului nici pe departe nu se poate asemăna cu a gunoiului îndesat potrivit, și strajnic în regulă cu ud.

Pentru a face, ca gazurile prețioase, ce se află în gunoiu, să nu se pearză în măsură prea mare prin aborire, pe lângă mijloacele numite mai sus, e bine a acoperi gunoiul cu cenușe, var stins, bine măruntit, pulvere (praf) de cărbuni de pământ, făină de ghips și — în lipsa acestora — chiar și cu un strat gros de 2—4 cm. pământ humos (gras) ș. a. Această lucrare se face cu deosebire, când am pus cel din urmă strat de gunoiu și din unele cauze nu-l putem căra afară în câmp.

Gunoiul bine tractat se dospește în timp de 3 luni, când se poate căra în câmp, punându-se numai decât sub brează, căci ținându-l prea mult în grămadă — fie el cât de bine tractat — totuși pierde prea mult din părțile sale cele mai toloșitoare plantelor.

Pământurilor nășipoase, e bine, să li-se pună gunoiu deplin dospit, ear' celor argiloase și răci un gunoiu păios și puțin dospit, pentru-ca dospirea să 'și-o facă în pământ.

Banca „Sălăgiana“.

Noul institut de credit și economii „Sălăgiana“, societate pe acții cu sediul în Jibău (Zsibó) 'și-a început lucrarea sa la 20 Septembrie a. c. st. n., deci domnia

acționari sunt rugați, ca de aici înainte atât ratele pentru acții, cât și alte scrisori să binevoască a le trimite la adresa acestui institut. Depunerile se fructifică cu 5 $\frac{1}{2}$ %.

Jibău, 14 Septembrie 1897.

Diracțiunea.

Prăsirea galițelor.

Creșterea galițelor.

(Urmare.)

Nutritura puilor are să fie în săptămâna cea dintâiu, după eșirea lor din ou încât se poate asemenea cu conținutul oului și anume foarte moale, conținătoare de albuș și de o calitate care se poate ușor înmuia.

Pentru zilele cele dintâiu ouăle le putem ține ca o nutriție mai naturală. Multă asemănare cu oul are carnea și laptele, după aceea pâinea mestecată cu ou, apoi omlet și găluște, pâinea, urezul și în urmă greunțe de bucate sfirmate sau grisul. Din ouă ferte și din lapte acru avem să dăm puilor cantități de tot micuțe și de tot bine măruntite, căci cantitate mai mare și bucăți mai mărișoare nu le vor putea mistui în etatea aceasta, când apoi ușor s'ar putea bolnăvi. Este deci mai bine ca să mestecăm ouăle căpătate de găini sănătoase cu nutriția și cu beutura în starea lor crudă și fluidă, ear' laptele nefert și dulce.

Carnea este a se da puilor feartă în cantități micuțe, foarte fin tăiate, mai acomodată este carnea de vițel și pești. Tot asemenea sunt acomodate pentru nutriție și ouăle de furnici. Pâinea mestecată cu ou și omletul să dăm puilor foarte fin măruntit în stare uscată sau înmuat în lapte. Foarte buni sunt și tăiețaii, ce îi mâncăm în supă.

Pâinea uscată o sdrobim și înmuat în lapte o dăm puilor. Mălaiul, grisul și urezul îl ferbem în lapte; pe când grăunțe de mălaiu și grisul de grâu, grăunțe de alac, cucuruzul înmăruntit, orzul, ovésul sau hrișca le dăm mai cu succes în stare uscată, ca așa să se dedeie organele de mistuire cu încetul la nutrețul uscat, adecă cu grăunțe de grâu și cucuruz.

Porțiunile de nutreț avem să le dăm puilor adese-ori, anume în săptămânile prime în fiecare oră și în câte 2 ore, ear' în a 2 și 3 săptămână în câte 3 ore odată, când avem să schimbăm cu nutrețul înmuat și cel uscat. Este mai cu scop, ca să dăm nutrețul în porțiuni micuțe mai de multe-ori, ca rar și în porțiuni mai mari. Avem să purtăm grija, ca puii să mânance totdeauna tot nutrețul ce-l dăm, prin urmare, să dăm odată numai atâta, cât pot să-l mance. Numai seara avem să dăm porțiuni duble, ca puii cei micuți

să aștepte nutrețul trebuincios în zori de dimineață. Nu putem încunjura, ca cloca să nu se împărțescă și ea în săptămânile cele dintâiu cu nutrețul cel scump și bun al puilor; — dar' are și lipsă de asta, spre a se putea reculege după șezutul cel mult la cloce. De altcum putem da clocei pentru cruțarea nutrețului puilor pe lângă asta și grăunțe. Ca se reținem cloca, sau celelalte galițe dela mâncarea nutrețului puilor, — întrebunțăm o corfă, sau colivie, în care băgăm cloca ori celelalte galițe, până când mănca puii, — ori luăm spre acest scop o bute întoarsă, provăzută cu găurile corespunzătoare pentru lumină și pentru-ca puii să poată intra în ea, dar' cloca să nu poată eși din ea.

Colivia, corfa de nuele sau butea, despre care am amintit mai sus, — se poate întrebunța și spre acel scop, ca lângă ea cloca încuiată nu poate mânca nutrețul puilor, — nici nu-i poate duce în locuri depărtate și primejdioase.

(Va urma.)

Iuliu Bardsy.

Sămănătura să se facă mai afund sau mai la suprafață?

Fie-care plugar să năsuește, ca grăul sămănat în toamnă să răsară cât mai îngrabă, pentru-ca holda, apucând deasupra rului, să ierneze mai bine. De aceea în tot felul de pământ, care ține apa s. p. cel argilos, humos ș. a. sămănța se dă mai la suprafață, unde ajungându-o căldura soarelui și având și umezală, răsare cu înlesnire. Din contră în pământurile nășipoase sămănța se astupă mai afund, căci cu chipul acesta va avé, pe lângă căldură, și umezeala neapărat trebuincioasă.

Sfaturi bune.

Stîrpirea furnicilor.

Pentru a stîrpi furnicile dintr'un loc unde nu trebuiau să se încuibă, d. e. prin case, cămări etc., se recomandă mai multe mijloace, cel mai practic însă, este următorul: Se așează la locul unde se prăsesc un burete (sponghe) presărat cu zahăr, — ele fiind mari iubitoare de zahăr, buretele va fi în scurt timp năpădit de furnici, pe cari le omorăm muind buretele în apă ferbinte. Curățit de furnicile moarte și uscat, buretele poate fi din nou întrebunțat.

Crastavetele ca mijloc de vindecare.

Sucul de crastavete proaspăt stors este un leac, foarte bun contra frigurilor, aprinderii sângelui, roșeața feței și scuipatului cu sînge, mai ales însă pentru ofticoși (cu boală uscată) când se arată la acestia roșeața obrazilor. Sucul de crastavete înprospetează și întărește mis-

tuirea, ușurează plumânile și e un mijloc de asudare a pielii. Îl putem căpăta când tăiem crastavetele în felii foarte subțiri, le presărăm cu puțină sare și le stoarcem după 15 minute. Pentru a mări puterea răcoritoare a sucului, îl înăcric cu puțin oțet.

Pentru înmulțirea albinelor.

Stuparii experimentați recomandă de a pune în timpul facerii fagurilor în stup, o bucată subțire de pâine neagră muiată bine cu miere. În scurt timp dispăre numai mierea, dar' și pânea, în schimb însă se îndeamnă mult albinele în depunerea ouălor.

Se mai atrage luarea aminte a stuparilor, și asupra hranei albinelor. — Mierea este mai bună ca zahărul din toate punctele de vedere, fără a exclude zahărul cu deservire mai ales în timpul erii; primăvara însă, aproape de vremea oatului e mai bine să folosim mierea.

Știri economice.

Recoalta de cafea. Din America-de-meazăzi, anume din orașul *Rio-de-Janeiro* se vestește, că în anul acesta cafeaua a dat o roadă foarte bogată, dar' multă a rămas ne-coaptă și astfel se va importa puțină în Europa.

Filoxera în Italia. După cum vestește ministrul de agricultură al Italiei, din 69 de provincii (ținuturi) ale țerii, în 19 se află filoxera, amenințând viile cu nimicire. În unele părți, cu deosebire în Sicilia și Sardinia viile sunt în cea mai mare primejdie, încât nu se mai pot mântui de peire.

Miserie în Torontal. Tot mai mult se aud din deosebite părți ale țerii vești despre miseria ce amenință populația, în urma roadei foarte slabe din uest-an. În ultima ședință administrativă a comitatului Torontal s'a constatat, că în darea directă restanțele se urcă la grozava sumă de 3,130.000 fl. Execuțiile pentru dare s'au sistat în cea mai mare parte, bietii oameni neavând aproape nici de-ale gurii.

Concurs literar.

— Premiu pentru o monografie. —

În coloanele „*Foii Poporului*” au eșit începând cu anul 1895 mai multe descrieri sau *monografii* de ale comunelor noastre, cari s'au tipărit și deosebit în broșuri. Astfel au fost descrise și tipărite monografiile comunelor *Gurarîu*, *Orlat* și *Rehău*.

Monografiile comunelor au o însemnătate deosebită, cu deosebire pentru noi, căci nouă ne lipsesc încă multe date din trecutul nostru și din descrierea pământului, pe care locuim de veacuri. Prin alcătuirea de monografii se adună multe date de felul acesta și se scutesc de a fi date uitării ori pierdute. De altă parte prin descrieri de sate și ținuturi, ajungem a

ne cunoaște noi pe noi tot mai bine și prin aceasta se nutrește stima și iubirea împrumutată între noi.

Vrednicul nostru compatriot, trecut în România, dl *Dr. Vasile Bianu*, medic în *Buzău*, convins despre însemnătatea monografiilor comunale a hotărît să dea îndemn pentru compunerea unei nouă monografii. Spre acest scop a depus la administrația foii noastre 30 fl. în aur, cu care se se premieze cea mai bună monografie a comunei *Făget* din comit. *Târnavei-mici*, în apropiere de istorica localitate: *Cetatea-de-Baltă*.

Monografia are să cuprindă, drept introducere, o descriere istorică, etnografică, chorografică etc. a comitatului, a locurilor mai însemnate din jurul *Făgetului*, cum e bunăoară *Cetatea-de-Baltă*, cetate veche și castel, odinioară în stăpânirea domnilor Moldovei, începând dela *Stefan cel-Mare*; *Bia*, veche reședință protopo-pească etc.

Descrierea *Făgetului* va cuprinde tot ce se ține de aceasta comună așa, ca să avem o icoană clară și fidelă despre sat și locuitorii lui. Anume în descriere se va arăta mărimea *hotarului*, în jugere catastrale; numărul *caselor* și descrierea unei *case țărănești*, interiorul și exteriorul ei și clădirile economice, ce se țin de obicei de casă; zidurile mai însemnate d. e. *biserica*, *școala* etc. trecutul lor și în legătură cu aceasta *trecutul comunei*, după tradiție și încât se poate după date istorice etc. La descrierea *hotarului* se se însemne numirile părților de hotar, ce bucate se samănă cu deosebire, apoi viile, pădurile etc. dacă sunt ruine sau locuri cu legende, se se adune aceste din gura poporului. Trecând la *locuitori*, se se deee numărul lor, naționalitatea, religia, portul, uaele obiceiuri frumoase sau deosebite, apoi starea materială a locuitorilor; în legătură cu aceasta se se arete bogăția în *vite*, cum se țin ele, au sporit sau au scăzut etc. se se arete starea culturală, câți știu scrie și ceti, ce foi umblă în comună etc. În urmă se se facă o arătare despre venitele și cheltuelile comunei.

Cam de acest cuprins are să fie *monografia Făgetului și jur*, fiind descris și amintit tot ce este de însemnătate din trecut și present, stând firește în voia autorului a espune materialul în ordinea, care o va afla de mai potrivită. De modele pot servi monografiile comunelor amintite mai sus.

Lucrările au să fie terminate în decurs de 9 luni de zile, fixându-se ca termen 30. *Iunie st. n. 1898*, până când au să se trimită redacțiunii „*Foii Poporului*”. Ele vor fi supuse judecării unui juriu și acea care se va afla de mai bună va fi premiată și publicată în „*Foia Poporului*”, de unde se poate reproduce în broșură.

Redacția „*Foii Poporului*”.

Însoțiri de viieri.

Statutele

Însoțirii vierilor din Laz, asociațiune înregistrată.

(Urmare.)

Părți fundamentale.

§. 23. Pentru a procura părțile fundamentale (§. 6 b) se vor detrage din banii primiți pentru struguri dela *fiecare membru în decursul celor 10 ani dintâiu 5%* și se vor conta ca părți fundamentale, observându-se regula, că se vor conta numai florinii întregi, ear' crucerii, cari trec, se vor plăti în numerar. Partea fundamentală cea mai mică trebuie să fie însă de cel puțin 30 fl., neajungând la vre-un membru detragerile pentru a forma partea fundamentală, aceasta are să întregască restul în numerar, ori a concede ca să i-se facă și mai departe detrageri. Urcarea părților fundamentale e rezervată adunării generale.

Părțile fundamentale sînt proprietatea membrilor, acestia se privesc, în cas când însoțirea ar trebui să licuideze ca creditorii ei, numai cu deosebire, că vin în ultimul rînd spre escontentare.

Pe cât timp e cineva membru, partea fundamentală nu se poate retrage, nu se poate ceda la alții, nu se poate însărcina nici zalogi din partea creditorilor membrilor. Ea servește la din contră lor o eventuală licuidare a însoțirii, încât n'ar ajunge averea ei în linia primă spre acoperirea obligămintelor membrilor.

Membrii eșiți au dreptul a pretinde replătirea părților fundamentale. Replătirea urmează 3 luni după încetarea de a fi membru, dacă adunarea generală nu hotărăște o plătire mai timpurie, membrii eșiți n'au drept asupra profitului anului în care au eșit.

Împrumuturi.

§. 24. Marginea, până la care direcțiunea poate împrumuta capitalii, se statorțe de cătră adunarea generală, (§. 18 f.) Direcțiunea e legată de hotărîrea aceasta și are, în cas de trebuință, a propune urcarea creditului la adunarea generală. Împrumuturile au să se iee numai după trebuință în rate corăspunzătoare, cât se poate are să se între dacă există în cerc o însoțire de credit cu aceasta în legătură și coar curent.

Taxă de intrare.

§. 25. Membrii au să plătească taxa de intrare, care se va statori de cătră adunarea generală.

Cumpărarea strugurilor și vînderea vinului.

§. 29. Prețul, cu care să vor vinde din partea membrilor strugurii însoțirii (§. 6 a) se va fixa din partea direcțiunii după-ce a ascultat comisiunea examinătoare. Aceasta își va da părerea avînd în vedere calitatea strugurilor. În ce mod are să se taxeze aceasta rămîne a se hotărî mai aproape în adunarea generală. Strugurii trebuie culeși cu îngrijire și nu să pot preda striviți sau deteriorați, (§. 6 d). Prețul cu care are să se vîndă vinul încă să va fixa prin direcțiune după-ce a ascultat comisiunea examinătoare (§. 16).

(Va urma.)

CRONICĂ.

Regele Carol la Iași. Foile din România anunță, că la mijlocul lui Octomvrie M. Sa Regele Carol va vizita Iașii, unde fi se va face o măreață primire. Suveravul va sta trei zile în a doua capitală, în care timp vor fi sărbări strălucite. Cu ocaziunea aceasta s'a hotărât a se face Iașului câteva înfrumsețări care vor rămâne. Între altele se va întemeia *Piața Unirii*, pe locul numit Petru Bacalu, unde s'a încins la 1856 *Hora Unirii*. Apoi se va face cu mare ceremonie *inaugurarea universității*, la 15 Octomvrie n., precum și mai multe clădiri școlare nouă, în fața de față a regelui. După inaugurarea universității se va deschide o expoziție agricolă și de vite care expoziție se pregătește acum.

„Reunțiunea sodalilor români din Sibiu“. Dela Reunțiunea sodalilor români primim următoarea consemnare a membrilor acestei societăți:

Cu taxa anuală de 5 fl. Ioan Bechnitz, privat; cu taxa anuală de 4 fl. Aureliu Păniliu, cancelist; cu taxa anuală de 3 fl. Constantin Stezar, căpitan în pens., Alexandru Lebu, proprietar și Adam Florea, cursor de bancă; cu taxa anuală de 2 fl. Zacharie Boiu, asesor cons., Moise Lazar, asesor cons., Dr. Aurel Brote, director de bancă, Mateiu Voilean, asesor cons., Dr. D. P. Barcianu, prof. semin., Demetriu Comșa, prof. semin., Ioan Papiu, protopresbiter, Dr. Vasile Bologa, director, Nicolau Ivan, asesor cons., Dr. Petru Cioran, medic, Demetriu Cuntan, prof. semin., Silvestru Moldovan, redactor, Dr. Elie Dăian, Dr. Elie Cristea, secretar consis.; Ioan Vățășan, funcționar de bancă, Constantin Pop, funcționar de bancă; Iuliu Boda, cofetar; Emanuil Solomon, măestru lăcătar; Victor Tordășianu, funcționar cons., Cornel Aiser, oficial de bancă; Ludwig Binder, dirigent tehnic al Tipografiei archidiecezane, Iulius Pankiewicz, restaurateur, Heinrich Meltzer restaurateur, Dumitru Sêrbu, oficial de bancă, Dr. Ilie Beu, medic, Nicolau S. Nadasdi, comerciant, Ioan Gârbacea, librar, Victor Dressand, contabil, Iosif Marschall, șef de tipografie, Ioan Mașteiu, comptoarist, Petru Simtion, librar, Ioan Mihaiu, ospetar, Nicolau Mohan, culegător tipograf, Ioan Pinciu, culegător tipograf.

Adunările de control ale armatei c. și reg. vor avea loc în următoarele locuri și zile: Seliște în 17 Oct., Sibiu (cerc) 18 și 21 Oct., Sibiu (oraș) 22 Oct., Bran 17 și 18 Oct., Călnic 20 Oct., Șercaia 22 și 23 Oct., Făgăraș 25 și 26 Oct., Arpașul-inferior 28 și 29 Oct., Ocna-Sibiului 31 Oct., Nocrich 16 Oct., Agnita 18 Oct., Șeica-mare 20 Oct., Sighișoara (cerc.) 22 și 23 Oct., Sighișoara (oraș) 24 Oct., Mediaș 26 Oct., Cohalm 28 Oct., Cincul-mare 30 Oct. Sibiu, la 8 Septembrie 1897.

Hymen. D-șoara Lucreția Calefariu, fiica dlui Dr. Calefariu din Seliște, și dl Ilie Pop, teolog absolut și preot ales la Ludoș, își vestesc fidațarea lor.

Director de bancă fugit. Din Turda a fugit la America directorul casei ungurești de economii Timbus Albert, cu soția contabilului său; fugarul a lăsat în urmă datorii de peste 40,000 fl. Cale bună!

Viriliștii în Caraș-Severin. Numărul viriliștilor comitatului Caraș-Severin e de 30 între cari 8 sânt Români. Cea mai multă dare o plătește dl Zeno Mocioni (4992 fl.) — cea mai puțină Aron Despinici (681 fl.). Viriliștii români sânt următorii; Zeno și Alexandru Mocioni, Marcell Atanasievici, Pavel Todorescu, Mihaiu Bajan, Dinu Florea, Ioan Maior și Nicolae Proștean.

Din Bucovina. Foaia „Patria“, înregistrează cu bucurie știrea, că printre noii judecători numiți sânt și mai mulți români. Printre acestia, aflăm numirile dlor *Ilarion Onciul*, substituit de procuror la Suceava! *Atanasie Pridie*, *Florea Lupu*, *Vasile Ghibici*, *Ioan Cocinschi* și alții. Noușle numeri au făcut bună impresie printre Români bucovineni. Oare la noi când se vor numi atâția Români?

Profesor pedepsit. Statul rom.-cat. ardelean a adus, la propunerea episcopului *Mailat* o hotărîre, prin care profesorii rom.-cat. cari nu s'ar cununa la biserică, ci ar încheia numai căsătorie civilă, se fie lipsiți de postul lor. În înțelesul acestei hotărîri a fost dat afară din post un profesor dela liceul cat. din Brașov, *G. Paal*, fiindcă a încheiat căsătorie civilă și nu și bisericească.

Jidovii la universitatea din Budapesta. Scad mereu în putere Jidovii dela universitatea din Budapesta. Alaltăieri s'a făcut alegerea de președinte la însoțirea tinerimii *Egyetemi-Kör*. Candidatul creștinilor *Ortmann*, a întrunit 303 voturi, ear' candidatul jidovesc, pretins „reformator“ *Gergely*, numai 188. Partida ce'ui învins învinovățește pe învingători de cele mai cutezate „volnicii electorale“ și amenință a aduce afacerea înaintea rectorului.

Oficer degradat. Ziarul „*Narodni Listy*“ din Praga vestește, că tribunalul militar din *Königrätz* a judecat la degradare pe oficerul de rezervă *Wenzel Tekel*, iurist ceh. Vina degradatului e, că servea la mai multe foi contrare militarismului, cu un privilegiu a zis, că pentru el *sentimentul național* e mai mult decât sabia, pe lângă acestea a mai fost amestecat și în alte afaceri naționaliste.

Cel din urmă locșitor al Ungariei. La Viena a răposat, în vîrstă de 86 ani, contele *Pálffy Móríc*, fost locșitor împărătesc al Ungariei în epoca absolutistă a lui *Schmerling*. Răposatul a fost vieața sa întreagă „aulic“, termin cu care batjocoresc „patrioții“ pe credincioșii curții din Viena. Pe *Pálffy Móríc* patrioții nu 'l-au avut nici când la inimă.

Ungurii despre br. Urs. Foaia șovinista *Hazánk*, care foarte adesea pătîmește de friguri patriotice, înregistrând știrea morții baronului *Urs*, îl numește „colonel daco-român, care la 1848 a condus oardele valahe contra honvezilor“. Odată când buigușii dela *Hazánk* — scrie „*Tribuna*“ — au îndrăsnit a numi pe eroii noștri din 1848 „bandiți și tâlhari“, noi 'i-am timbrat de infami și mișei. Dar' n'au răspuns nimic, ci au înghițit. Acum ce se le mai zicem? recunosc doar' înșiși — în tăcere!

Țarul — agricultor. La conscripția populațiunii din Rusia, ce se face acum Țarul încă a căpătat o coală, pe care însuși a scris: *Numele și conumele: Nicolau Ro-*

manow. Poziția socială: Țarul tuturor Rușilor. Ocupațiunea principală: domnitorul imperiului rusesc. Ocupațiunea secundară: proprietar și agricultor. — La Țarevna tot el a scris: Țarevna tuturor Rușilor, doamna tuturor țerilor aparținătoare imperiului rusesc, protectoara tuturor societăților de femei aflătoare pe teritorul Rusiei.

Pentru cinstea mamei. O crimă grozavă s'a comis zilele acestea la *Budapesta*. Doi tineri meșteșugari, frații *Pilár Lajos* și *János*, au junghiat de moarte pe lucrătorul *Bozsonyik József*, care în beție a încercat să se atingă de mama lor, o femeie de peste 50 de ani. Înjunghiatul a murit peste câteva ore. Unul dintre frați, cel care a dat lovitura de moarte, a fost arestat.

Ungurii contra episcopului Strossmayer. Nu 'i arhieru în Ungaria, care se fie așa de des și cu atâta furie atacat de foile ungurești ca bravul episcop naționalist *Strossmayer*. Acum de curînd earăși îl improașcă șornaliștii unguri cu cele mai sfruntate înjurături pentru-că nu vrea să lase ca la o nouă școală elementară din *Esseg*, ridicată pe seama copiilor croați, până și religia se se propună ungurește. Mare arhieru! Ura ce 'i poartă „patrioții“ îl fac mare!

Earăși anarhiștii. O nouă încercare de omor anarhișt s'a comis zilelele acestea în *Barcelona*. În miez de noapte un anarhișt a pușcat de două-ori asupra șefului de poliție *Portas* și 'l-a rănit greu la pept. Atentatorul a fost prins și arestat, se numește *Ramone Sampan Barill*, s'a născut la 1867 în *Barcelona* și e fiul unui consilier municipal. Atentatul s'a comis, pe când *Portas* eșia din teatru însoțit de un alt comisar de poliție, care a fost rănit la umăr. Atentatorul a mărturisit că e anarhișt. Înainte cu doi ani a fost arestat de *Portas*, pentru-că în teatru a batjocorit steagul spaniol. *Portas* era însărcinat mai de mult cu supravegherea anarhiștilor.

Au rămas în Petersburg. Cât de bine au fost primiți și ospetați Francezii la *Petersburg*, o dovedește și faptul, că la plecarea mulți marinari au rămas, ear' alții au fost gata să rămână acolo.

Când împăratul german a vizitat pe Țarul, au rămas la *Petersburg* doi marinari. Dar' ce-s doi marinari pe lângă 70, câți au rămas dintre marinarii Francezi. În clipa de a pleca vaporul *Potschau*, au fost aduși pe bord 10 marinari francezi, însoțiți de doi soldați ruși, fără șapce, căci Francezii 'l-i-le-au luat, de suvenir.

În *Kronstadt* au rămas vre-o 70 de marinari francezi, cari abia acum au fost transportați la *Francia*, pe vaporul *Versailles*.

Se întrec domnitorii la beutură! Nu numai la toaste, ci și la păhare își știe locul împăratul Germaniei. Deunăzile, când sosise la *Würzburg*, se viziteze pe prințul domnitor, a deșertat din trei înghițituri o carafă de vin, ce 'i-s'a întins la gară, pe urmă, ca să arete că a beut-o de tot, a ridicat-o cu fundul în sus. *Hurrah-uri* vii au urmat la vederea bravurei de păhare. Prințul, un om deja bătrân, n'a voit să se lase mai pe jos, ci aceeași carafă de vin a golit-o și el în trei înghițituri. Publicul 'l-a aclamat frenetic și pe el. După această întrecere, domnitorii s'au urcat în trăsură și veseli au plecat la palat.

Sfințirea bisericii din Drăguș.

Ni-se scrie: Luniă trecută s'a făcut sfințirea bisericii din Drăguș, (cot. Făgărașului). Actul 'l-a săvârșit însuși Metropolitul Miron asistat de o mare suită de cler. După sfințire s'a dat o masă festivă, la care au luat parte toți fruntașii din comună și din jur, cari au venit la sfințire. Noua biserică e foarte frumoasă; a costat peste 20,000. Pictura e făcută de un pictor român, dl Octaviu Smigelschi, prof. la gimnasiul din Ibașfalău. În aceeași zi Metropolitul a făcut diacon pe fiul parochului Făgărașan, dl Solomon Făgărașan, ear' pe dl Dr. E. Cristea cetet.

*

Casuri de moarte. Dumineca trecută a răposat în Sibiiu Nicolae Popoviciu, fost profesor la liceul din Brașov și vestit și iscosit cântăreț. Răposatul a fost în vârstă de 40 de ani și de câțva timp a petrecut în casa de alienați din Sibiiu. Înormântarea 'i-a fost Marți, în 21 Septemvrie în cimiterul gr.-or. dela Poarta-Turnului, luând parte mulți inteligenți din Sibiiu, apoi familia și trei profesori dela Brașov. La mormânt a vorbit foarte frumos dl profesor Dr. Valeriu Braniște. Pe răposatul îl deplânge Maria Popovici, ca soție. Ecaterina Popovici, ca mamă; Lelia și Mărioara, ca fiice; George Popovici, ca frate; Maria Ivanescu, ca soră; Romul Ivanescu, ca cumnat.

— Subscrișii aducem la cunoștință cu inima înfrântă de durere, că mult iubita noastră fiică, soră, soție, nepoată, vară, cumnată, și mamă, Elena născută Ghejiu și măritată ear' Ghejiu în etate de 31 ani, în al 13 an al fericitei sale căsătorii după un morb greu de 2 săptămēni, 'și-a dat sufletul în mâinile celui prea înalt, în 14 Sept. c. în Târnova. Fie-i țeriuă ușoară și memoria binecuvântată. O deplând rudeniile: Ruja Ghejiu Rusu ca mamă; Iosif Ghejiu, Floarea Ghejiu măr. Rus, Maria Rus, și Petru Ghejiu ca frați, Costa Ghejiu ca soț, Nic. Emilia, Constatin, Ioan, Talia, Constantin, Solomia măr. Trand. Fortun, Talia măr. Pagu, Pătruța măr. Pagu, ca unchi și mătuși, Ianoși, Maria Fortun, Petru Iconia, Elena Persida, Pagu Ianoși, Cumbria Ghejiu ca veri și văruițe, Ioan Ghejiu, Gligoria Ghejiu ca cumnați, Maria Floare și Ioan cu fii.

— Din Nădlac ni-se anunță încetarea din viață a doamnei vęd. Cristina Petroviciu, născ. Popoviciu răposată la 4/16 Septemvrie 1897 după un morb greu plin de suferințe, în etate de 88 ani. Înormântarea s'a făcut la 5/17 Septemvrie 1897. O deplâng Joța Popoviciu, frate; Aureliu Petroviciu, fiu, avocat; Maria Roman, noră.

*

Ciocniri de trenuri. În timpul din urmă s'au întâmplat în mai multe părți ciocniri de trenuri și alte nenorociri, când mai totdeauna au căzut jertfă vieți omenești.

Zilele acestea s'au întâmplat în Ungaria două ciocniri. La un tren de persoane, care mergea spre stațiunea Szabadka s'a aprins osia unui vagon. Trenul s'a oprit, dar până-când se se stingă focul, a sosit trenul accelerat dela Zombor și s'a isbit cu atâta putere în trenul de persoane, încât două vagoane s'au sfărmat cu totul.

Mai mare nenorocire s'a întâmplat la stațiunea Kaposvár. Trenul accelerat, care mergea dela Pesta la Fiume, s'a ciocnit cu un tren militar, care se afla în stațiune. Ciocnirea a fost foarte puternică. Trei frânari, un mașinist și 6 soldați au murit la moment, ear' 30 de soldați sânt greu răniți.

Mai multe vagoane s'au sfărmat și o mașină s'a stricat. Cine poartă vina pentru nenorocire nu se știe; s'a introdus cercetare.

*

Foc. Din Vidra-de-sus ni-se scrie: Duminecă, în 7 Septemvrie a. c. după prânz la 3 oare a ars cancelaria notarială comunală din Vidra-de-jos. Paguba este mare, căci zidirea a ars de tot, numai copiile cărților funduare și matriculele au fost scăpate. Focul s'a iscat din nebăgare de seamă.

*

Suspendare de execuție. Din Giula se anunță, că direcțiunea financiară de acolo a făcut cunoscut, că ministrul de finanțe a suspendat execuțiile de dare pentru acei economi din comitatul Bichis, cari în urma vremii nefavorabile au suferit pagube în vara din est an.

*

Constituire. Ni-se scrie: Membrii societății de lectură a elevilor dela „Institutul preparandial gr.-cat. din Blaj” întrunindu-se în 15 l. c. sub conducerea M. O. domn Ioan F. Negruțiu, profesor, președintele societății, 'și-au ales ca oficiali pentru an școl. 1897/8 pe următorii: V.-președintele Emanuil Comanesc, ped. an. III.; notar Romul Botezan, ped. an. III.; cassar F. Murășan, ped. an. II.; controlor N. Vas, ped. an. I.; bibliotecar Laurentiu Pop, ped. an. III.; arhivar Teodor Irimieș, ped. an. III.; ear' de redactor pentru foaia societății „Speranța” Michai Găzdac, ped. an. III.; — ca membrii colaboratori: Ioan Zăpa, ped. an. III.; Ioan Neamțu, ped. an. III.; Ioan Fötu, ped. an. III.; Nicolau De gan, ped. an. III.; V. Șandru, ped. an. II.; C. Langa, ped. an. II.; A. Ocnean, ped. an. I.

*

'Și-a găsit moartea. Mare nenorocire a pățit Sâmbăta trecută, 18 Septemvrie băiatul Teodor de 13 ani, al lui Todor Popovici din Turnișor (lângă Sibiiu). Umblând prin locul de cucuruz al părinților sei, băiatul Todor a găsit, din întâmplare un glonț de tun, care va fi picat acolo acum cu prilejul manevrelor. Luând cu mare bucurie glonțul băiatul a dat și s'a jucat cu glonțul, aruncându-l incoace și încolo. Trântind odată glonțul cu toată puterea sa de pământ, s'a aprins pravul de pușcă din el, a plesnit cu o grozavă detunătură și s'a împrăștiat în bucăți. O bucată de acestea a lovit pe băiat în gât și 'l-a omorât numai decăt. Un alt băiat, văr al lui Todor Popovici, a fost greu rănit la un ochiu și acum zace în spitalul de aici.

Oamenii nostri trebuie să fie cu grije când găsesc astfel de gloanțe, căci ele sânt pline și se descarcă la o lovitură mai grea.

*

Căleu distins de împăratul german. Căleul Prusiei, Reindl 'și-a sərbat zilele acestea iubileul de aur al căsătoriei sale. Din acest prilej împăratul Wilhelm II. 'i-a trimis urări de fericire și 'l-a distins cu un ordin pentru... merite. Că ce fel de merite, nu spune scrisoarea.

*

Crocodil în Vistula. Aproape de Krakau, în satul Mogilo, s'a aflat zilele acestea un crocodil în rful Vistula. Țeranii spăriați, nu știau ce se fie namila care tot ieșia la suprafața apei. Cercând să scape odată de ea, au cerut ajutor la Krakau. Câți-va domni s'au și grăbit la fața locului și vędnd, că crocodil e namila aceea, au pușcat mai de multe-ori în ea. Crocodilul, greu rănit, s'a retras în afunzimile valurilor, țeranii 'l-au prins însă și 'l-au bătut până ce 'l-au omorât. Probabil, că crocodilul a scăpat din vre-o menagerie și așa a ajuns în riu.

Mai nou.**Pacea între Grecia și Turcia.**

După pertractări de trei luni și jumătate s'au statorit condițiile de pace între Grecia și Turcia. În înțelesul pactului Grecia plătește Turciei 4 milioane funți turcești, ca despăgubire de răboiu; pentru de a se plăti regulat aceasta sumă, se alcătuește în Atena o comisie internațională, din încredințați de ai puterilor, adecă se pune Grecia sub controlă financiară. Eșirea oștirea turcești din Tesalia se va face la o lună după-ce se va începe plățirea de despăgubire. Prin încheierea păcii se încep ear' legături regulate între cele două țeri.

Condițiile de pace sânt grele pentru Grecia, de ceea-ce se plâng și foile grecești.

R Î S.**Țiganul la primărie.**

Se duce un puiu de țigan să fure prune din grădina unui Român, dar' hoțul de păgubaș îl vede, și punënd mâna pe el, îi trage o păruială de vedea numai stele verzi... Aude tatăl dănciucului pățania fiului seu, și hai... pornește la primar, se-l joace el pe Românul. Spune și spune Țiganul toată șiretenia de 'i-se urise și primarului de atâta gărduială pe capul lui. Vędnd primarul că Țiganul n'avea martor, și nici nu-'l lasă în pace, ce se gândește? chiamă pe dănciucul bătut și-'l întrebă, în auzul tuturor:

— Bine, mē, haramina dracului, tu acolo erai când te-a bătut creștinul ăsta?

Dănciucul, fără se gândească răspunde repede:

— Bha, nu heram hacolo, nu, mânchate-aș; nu heram zhēu. Numai aveam de gând să mē duc!...

POSTA REDACȚIEI.

I. E. în Ruscior. Cumpără cartea: Vinuri din poame, de G. Halip și vei afla ce vrei să știi; cartea costă 25 cr. și se află de vânzare la noi.

Abonent nr. 9878. 1. Vinovat este acela, care a luat bani pe cambiul perdut și contra aceluia trebuie făcută arētare. 2. Banca „Transilvania” e românească-săsească. V'ō recomandăm pentru asigurări. 3. Dacă se perde recepisul și știi cel puțin vremea (ziua) când s'au pus banii, ti poți căuta la postă și capeți alt recepis-

Abonent nr. 3025. Preotul etc. sânt scutiți de a face drum; numai dacă au avere privată trebuie să ia parte la facerea drumului. Drumul faceți-'l bucuros, căci spre binele d-voastră îl faceți!

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 18 Septembrie n.

Timișoara : 62 58 22 5 78
 Viena : 66 18 53 83 29

Tragerea din 22 Septembrie n.

Brünn : 71 72 44 4 52

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.
Duminică, 14 Septembrie : Jibeu, Lăpușul-ung., Zam (comit. Hunedoarei). În săptămâna înainte de Mihail c. n. Nusfalău (Szilágy-Nagyfalu).
Luni, 15 Septembrie : Abrud, Almașul-mare, Séc, Rosnyóháza.
Marți, 16 Septembrie : Reteag, Supurul-de-jos.
Mercuri, 17 Septembrie : Ciuc-Sereda, Etéd, Mănașturul-Ciujului, Sălașpatacul-super., Uzon.
Joi, 18 Septembrie : Alba-Iulia, Bachnea, Codlea, Malencrav, Rușii-munți (Maros-Oroszfalu).
Vineri, 19 Septembrie : Șieul-mare (comit. Bistriță-Năsăud).
Sâmbătă, 20 Septembrie : Băiuț, Zălau.

Călinđarul săptămânii.

Zilele	Călinđarul vechiu	Călinđ. nou	Soarele
	Dum. a 14-a după Ros., gl. 6, sft. 4.	rés.	ap.
Dum.	14 (+) Înălț. S. Cruci	26 Ciprian	6 3 5 57
Luni	15 S. Mc. Nichita Rom.	27 Cos. Dam.	6 4 5 56
Marți	16 Mța Eutimia	28 Venț. reg.	6 6 5 54
Merc.	17 Mucenița Sofia	29 Mich. Ar.	6 8 5 52
Joi	18 Cuv. Eumenie	30 Ieronim	6 11 5 49
Vineri	19 Muc. Trofim	1 Oct. Rem.	6 13 5 47
Sâmb.	20 Muc. Eustatie	2 Leodegar	6 14 5 46

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[1432] 16 30

asigurează prelungă condițiile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1893 fl. 989,031.85	în a. 1870—1893 fl. 808,118.60
în a. 1894 " 56,333.20	în a. 1894 " 59,659.—
în a. 1895 " 50,463.35	în a. 1895 " 66,862.11
în a. 1896 " 61,925.11	în a. 1896 " 81,784.—
Suma fl. 1.157,753.51	Suma fl. 1.016,423.71

2,174.177 fl. 22 cr.

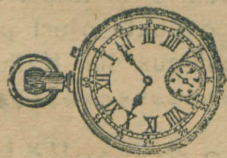
Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **999.950 fl. 23 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslusiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

TUTU ARȘ,
 str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

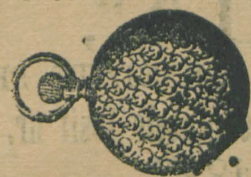
Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin isvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaieră, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățare, lanțuri de gât, broșuri, brățare cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [115] 21—38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștiențios.

La Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu se află tot felul de

cărți școlastice,

precum și tot felul de recușite de scris, pene, tocuri, cerneluri diferite colori, diferite ceruse, de desen, caiete pentru limba română și germană, pentru comput, dictando, hârtie de desen, diverse gumi, liniiale, călimare.

Comandele se efectuează cu cea mai mare acurateță și promptitudine.

Pentru numeroase comande invită

Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Mare prăvălie

de

băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc., a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corăspunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zăhar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Icre negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruete sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolen etc.

diferite sămințe agronomice plombate și scutite de rocoină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțozești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt, semnăm cu toată stima

„Concordia“,

societate comercială pe acții.

[1039] 39—

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de **învățător** la școala comunală din **Racovița** cu termenul de 10 Octombrie 1897.

Emolumentele:

1. Salar anual de 300 fl. și cuin-cuenalele legale din cassa alodială.

2. Relut de lemne 16 fl. anual, cuartir și grădină.

3. Concurentul să fie de naștere român, se recere se știe limba română și maghiară în scris și în vorbire bine, mai departe se recere se aibă cunoștință de muzică vocală și instrumentală pe note, ca să poată compune un cor, după un progres mulțumitor se pune în prospect ridicarea salariului la 400 fl.

4. Presentarea concurenților în comună în vre-o Duminecă ar fi de dorit.

5. Concurenții au de a-și așterne suplicile instruate conform legii scaunului școlar comunal din Racovița u. p. Felső-Sebes (Szebenmegye).

Racovița, în 21 Septembrie 1897.

David Ioan,

vicepreședinte.

[1955] 1—1

Portretul dlui profesor

Dr. Weigand,

ca călăreț,

cum își face călătoria de studiu printre Români, se află de vânzare cu prețul de 2 fl. exemplarul la subscrierul fotograf. Tabloul are mărime de 33 cent. înălțime și 40 centim. lățime. La comanda prin poștă sînt a se adăuga încă 10 cr. pentru pachetare și porto.

[1944] 2—6

Alexandru Roșu,

fotograf în Bistrița.

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștință publicului, că locul de pășune, prima clasa, de după Bărcu, între 2 păduri, la adăpost foarte bun, și prin mijlocul pășunii curge un pârâu cu apă ca cristalul, în abundență, care cuprinde 190 jugere catastrale, foarte potrivite pentru pășunatul oilor, se va da în licitațiune **Duminecă, în 21 Septembrie 1897, în școala gr.-or. de comitetul parochial din loc. la 2 ore p. m. din 1 Octombrie 1897 până în 23 Aprilie 1898 ad. st. George st. v., care se aduce la cunoștință publică.**

Roșia-săsească (com. Sibiului), 8 Septembrie 1897.

Oficiul parochial gr.-or.:

Ioan Bânda,

[1953] 2—3

paroch și președintele comitet. par.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Cine bea

Kathreiner

Cafeaua de maltă Kneipp

Me mi place mai mult!

Toți cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși să nu renunțe la obiceinuta și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. *****

Toți aceia, a căror bună dispoziție este jignită

prin ceva. Îndeosebi la cei-ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beătură și cea mai ușoară de mistuit. *****

Toate femeile și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beătură de un gust plăcut și predilect. *****

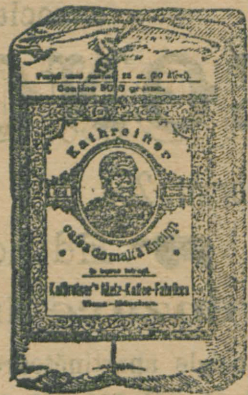
Toți aceia, cari vor să cruce în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru ori-și-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaus la cafeaua de boane sau pură. *****

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare: Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetească cu grije cele impri-mate pe pachetul original cu inscripția „Kathreiner“.

Pachete fără numele Kathreiner nu sînt veritabile

[3103] 9—12

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat. După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

[362] 21—38

Direcțiunea institutului.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.